Η αδελφότητα Τσαμαντιωτών για τον Αγιο Γεώργιο

Στον ακριτικό Τσαμαντά Θεσπρωτίας, στους πρόποδες της Μουργκάνας και συγκεκριμένα στον συνοικισμό της Καμίτσιανης βρίσκεται η ιστορική μονή του Αγίου Γεωργίου. Η χρονολογία ίδρυσης της χάνεται στα βάθη των αιώνων. Από τον Ιωάννη Λαμπρίδη αναφέρεται σφραγίδα «Μονή του Αγίου Γεωργίου της Καμυτζάνης 1613», όπως επίσης ότι λειτουργούσε ως «γραμμάτων σχολή».

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Μαργαρίτης Ευαγγελίδης μας οδηγεί πολύ παλαιότερα αναφέροντας: «Εν Ηπείρω και προ της πτώσεως της Κωνσταντινουπόλεως υπήρχον εν ιεραίς Μοναίς της Ηπείρου Σχολαί αρχαιότατοι... β) η Μοναστηριακή Σχολή της Καμιτσάνης...». Το 1758 ο Ηγούμενος Παΐσιος τη συναντά μισορειπωμένη (προφανώς από επιδρομές αλλόθρησκων) και επιδίδεται σε έργα ανοικοδόμησης.
Με προσωπική εργασία, χρηματικά βοηθήματα πιστών, την προθυμία και την προσφορά των κατοίκων κατάφερε τμηματικά να ολοκληρώσει τις εργασίες και σιγά - σιγά να αποτελεί ένα ολοκληρωμένο συγκρότημα με κελιά, μαγειρείο, αίθουσες, αποθήκες, στάβλους κ.λπ., όπου κοινοβιούσαν πολλοί μοναχοί.

Για πάρα πολλά χρόνια, η Ιερά. Μονή αποτελούσε θρησκευτικό και πνευματικό κέντρο όλης της περιοχής συμπεριλαμβανομένης και της Βορείου Ηπείρου. Η προσφορά της θεωρείται τεράστια, αν αναλογιστεί κανείς ότι η περιοχή διατελούσε υπό τουρκική κατοχή. Η καλαίσθητη πέτρινη κατασκευή του ναού, βυζαντινού ρυθμού, οι υπέροχες τοιχογραφίες, η πλούσια βιβλιοθήκη, αλλά και η υπέροχη τοποθεσία συνέβαλλαν ώστε να συγκεντρώνει πλήθος προσκυνητών και επισκεπτών. Στο ετήσιο πανηγύρι συνέρρεε μεγάλος αριθμός πιστών ακόμη και από τα Κατωχώρια των Φιλιατών. Αξιοι και φωτισμένοι ηγούμενοι οδήγησαν το μοναστήρι σε εποχές μεγάλης ακμής, δόξας και προσφοράς. Αξίζει να αναφέρουμε εδώ τον ηγούμενο Δαμιανό Πέσχο, προτομή του οποίου κοσμεί τον προαύλειο χώρο της Ιεράς. Μονής και μας θυμίζει ότι τα ελληνικά χωριά της περιοχής οφείλουν σ' αυτόν ότι παρέμειναν στο ελεύθερο Ελληνικό κράτος κατά την χάραξη των συνόρων.

Παρότι δυστυχώς σήμερα έχει διασωθεί μόνο το κύριο μέρος του ναού, δεν παύει να αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πολιτιστικά μνημεία της περιοχής. Πολλές φωτογραφίες του έχουν κοσμήσει ημερολόγια, τουριστικούς οδηγούς και γενικά έχει αναδειχτεί ως χώρος που προσφέρει μια εναλλακτική μορφή αρχιτεκτονικού και θρησκευτικού τουρισμού.
Τα τελευταία χρόνια δεν υλοποιήθηκε κανένα πρόγραμμα συντήρησης λόγω έλλειψης των απαραίτητων οικονομικών πόρων, παρότι έχει συνταχθεί ειδική τεχνική έκθεση για τις απαιτούμενες εργασίες, από την 8η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Η κατάσταση επιδεινώθηκε ραγδαία μετά τις τελευταίες έντονες βροχοπτώσεις που έπληξαν την περιοχή και σήμερα παρουσιάζεται άκρως ανησυχητική. Η κακοσυντηρημένη στέγη σε συνδυασμό με την έλλειψη των άλλων απαιτούμενων επισκευών, είχαν ως αποτέλεσμα μεγάλες ποσότητες νερού να εισέλθουν στο Ναό και να προκαλέσουν μεγάλες καταστροφές. Το κτήριο πλέον κινδυνεύει δομικά, σε σημείο μάλιστα που απειλείται με κατάρρευση. Παράλληλα οι υπέροχες και ανεκτίμητες τοιχογραφίες έχουν υποστεί σημαντικές ζημιές.

Η αποκατάσταση των ζημιών και τα έργα επισκευής και συντήρησης αποτελούν κατεπείγουσα και επιτακτική ανάγκη. Οι εργασίες που πρέπει να αρχίσουν άμεσα από εξειδικευμένους τεχνίτες και πάντα υπό την καθοδήγηση και την επίβλεψη της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας απαιτούν υψηλό κόστος (άνω των 100.000 ευρώ).

Στην προσπάθεια συγκέντρωσης του απαιτούμενου ποσού οφείλουν να πρωτοστατήσουν η πολιτεία και οι φορείς (υπουργείο Πολιτισμού, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Δημοτική αρχή, κ.λπ.). Είναι απόλυτα βέβαιο ότι στο μέτρο των δυνατοτήτων τους και καθοδηγούμενοι από την βαθιά πίστη, την αγάπη και το σεβασμό στο ιστορικό μοναστήρι θα συμβάλλουν και ιδιώτες. Ηδη έχει ξεκινήσει από την Εκκλησιαστική Επιτροπή ερανική προσπάθεια. Οι οικονομικές αυτές εισφορές όμως είναι αδύνατον από μόνες τους να καλύψουν το υψηλό κόστος.

Με αυτόν τον τρόπο θα αποδειχτεί η ευαισθησία καθενός για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων και για την αξιοποίηση των ιστορικών και θρησκευτικών χώρων της ακριτικής και ιδιαίτερα ευαίσθητης περιοχής μας.

Η παραμικρή αναβολή και καθυστέρηση μπορεί να έχει οδυνηρά αποτελέσματα όσον αφορά την πολιτιστική μας κληρονομιά και την ιστορία της περιοχής.

Οι ευθύνες θα είναι τεράστιες, αν με την αδιαφορία μας επιτρέψουμε στις μέρες μας, να καταρρεύσει ένα λαμπρό απομεινάρι των περασμένων αιώνων που οι προγονοί μας έχτισαν πέτρα - πέτρα με αγώνες και θυσίες, σε πολύ δύσκολες εποχές, αποδεικνύοντας την ισχυρή τους θέληση και τη βαθιά τους πίστη.

Γιώργος Ε. Κέντρος
Πρόεδρος Αδελφότητας Τσαμαντιωτών

Υ.Γ. Το Δ.Σ. της Αδελφότητας εκφράζει τα θερμά του συγχαρητήρια στον εκλεκτό συγχωριανό και για πολλά έτη Πρόεδρο της Αδελφότητας **κ. Χρήστο Λιάγκο** για την προσφορά 20.000 ευρώ υπέρ Ιεράς Μονής Αγίου Γεωργίου Καμίτσιανης.

Οι φίλοι του Τσαμαντά για τον Αγιο Γεώργιο
Επιστολή στο υπουργείο πολιτισμού
Εκκληση για τον Αγιο Γεώργιο Καμίτσιανης

Επάνω